

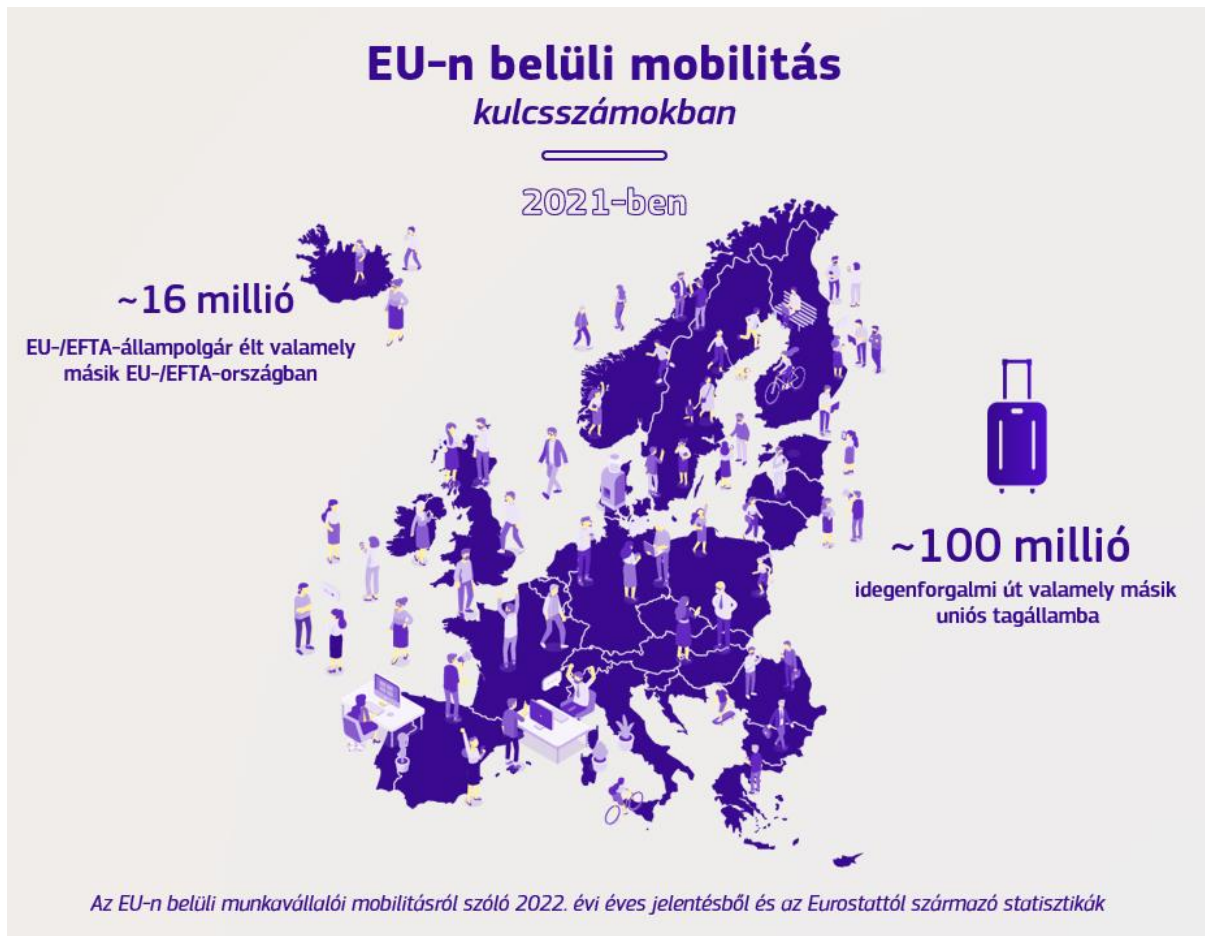
Brüsszel, 2023.9.6.
COM(2023) 501 final

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A
RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

**a szociális biztonsági rendszerek koordinálása terén megvalósítandó digitalizációról: a
szabad mozgás előmozdítása az egységes piacon**

1. Bevezetés

Idén ünnepeljük az egységes piac¹ és az európai uniós polgárság fennállásának 30. évfordulóját, amelyek mindegyike a szabad mozgáshoz való jogra – mint az európai integráció egyik fő vívmányára – helyezi a hangsúlyt. A polgárok több mint 55 %-a véli úgy, hogy ez a jog kedvező az európai integráció, a munkaerőpiacok és általában az egyének számára, míg a polgárok 84 %-a véli úgy, hogy az előnyös országa gazdasága számára². Az EU-n belüli mobilitás lehetővé teszi az emberek számára, hogy „tapasztalatot szerezzenek Európában”, és szélesebb körű lehetőségekhez férjenek hozzá az oktatás, a munka és az élet területén, valamint, hogy új készségeket sajátítsanak el. Hozzájárul továbbá a termelékenység növeléséhez, valamint a munkaerő- és szakemberhiány kezeléséhez³.

A szociális biztonsági rendszerek koordinálására vonatkozó szabályok⁴, amelyek az európai integráció legkorábbi napjaiból erednek, védik az emberek szociális biztonsági jogait az Európán belüli mozgásuk során. Garantálják, hogy az emberek továbbra is megkapják

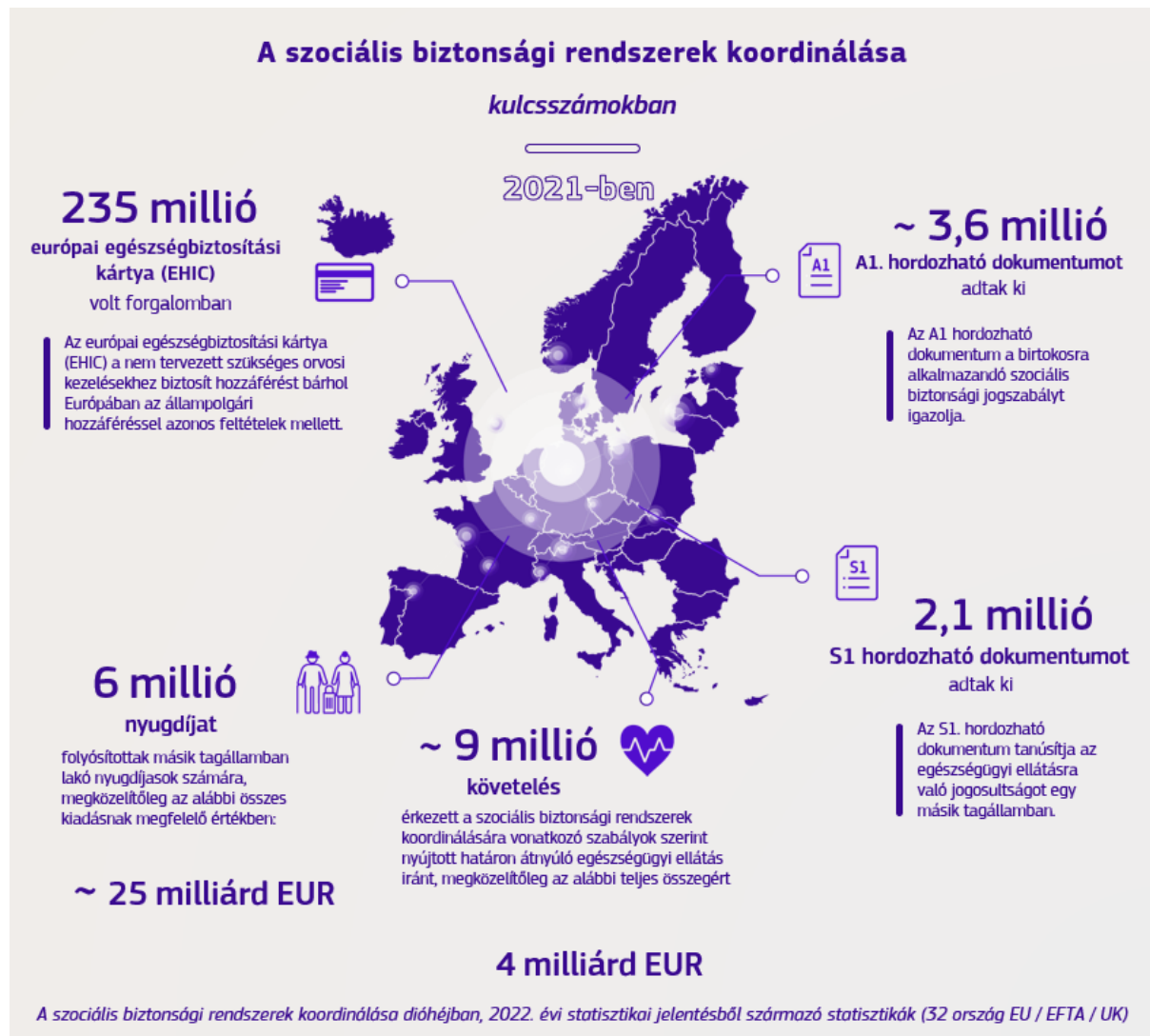
¹ A Bizottság közleménye: 30 éves az egységes piac.

² Eurobarométer felmérések: „Intra-EU labour mobility after the pandemic” (Unión belüli munkavállalói mobilitás a világjárvány után), elérhető a következő linken: Unión belüli munkavállalói mobilitás a világjárvány után – 2022. december – Eurobarométer felmérés (europa.eu) és [Európai uniós polgárok és demokrácia – 2020. július](#).

³ Az Európai Parlament Kutatószolgálat (2020) – Koronavírus és az európai cselekvés hiányából fakadó költségek és OECD Gazdasági felmérés: Euróavezet 2021, OECD Publishing, Párizs.

⁴ A 883/2004/EK rendelet a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról, valamint a 987/2009/EK rendelet a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló 883/2004/EK rendelet végrehajtására vonatkozó eljárás megállapításáról. Ezek a rendeletek Norvégiára, Izlandra, Liechtensteinre és Svájcra is alkalmazandók. Az Egyesült Királysággal kötött megállapodások külön szabályokat tartalmaznak.

ellátásaikat (például öregségi, munkanélküli vagy családi ellátásokat), és egészségügyi ellátásban részesüljenek, még akkor is, ha egy másik uniós országba utaznak vagy költöznek. E szabályok korszerűsítéséről jelenleg folynak a tárgyalások az Európai Parlament és az Európai Unió Tanácsa között⁵.

Ugyanakkor továbbra is **komoly lehetőségek rejlenek a szociális biztonsági rendszerek koordinálásának javítására és a méltányos munkaerő-mobilitás támogatására** e terület **további digitalizációja** révén, az európai digitális átállás felgyorsítására, az adminisztratív terhek csökkentésére és az európai gazdaság versenyképességének javítására irányuló erőfeszítések részeként.

A határokon átnyúló helyzettől érintett polgárok és vállalkozások gyakran szembesülnek kihívásokkal a szociális biztonsági intézményekkel, a munkaügyi felügyelőségekkel és az egészségügyi szolgáltatókkal való kapcsolattartás során. Előfordulhat, hogy a társadalombiztosítási jogosultságok igazolására és ellenőrzésére szolgáló eljárások időigényesek és adminisztratív szempontból nehézkesek, mivel gyakran fizikai jelenlétre és fizikai dokumentumokra – „hordozható dokumentumokra”⁶, többek között az európai egészségbiztosítási kártyára (EHIC) – támaszkodnak. A vállalatok adminisztratív költségekkel

⁵ COM (2016) 815 final.

⁶ Lásd: [Egységes űrlapok a szociális biztonsággal kapcsolatos jogok gyakorlásához – Your Europe \(europa.eu\)](https://your-europe.europa.eu/).

és akadályokkal szembesülhetnek, különösen amikor ideiglenesen külföldre küldik munkavállalóikat⁷. Ezek az akadályok elriaszthatják a szabad mozgáshoz való jogukat gyakorolni kívánó polgárokat, valamint azokat a vállalatokat, amelyek készek külföldön üzleti tevékenységet folytatni és kiaknázni az egységes piac előnyeit. Ezen akadályokat az Európa jövőjéről szóló konferencián és a tanulási célú mobilitással foglalkozó polgári vitacsoportban a polgárok számára fontos kérdésként említették meg⁸.

Az elmúlt években bevezetett, az információcsere javítását célzó kezdeményezések ellenére a szociális biztonsági intézmények, az egészségügyi szolgáltatók és a munkaügyi felügyelőségek a nemzeti rendszerek közötti elégtelen interoperabilitás miatt szintén nehézségekkel szembesülnek az adatokhoz való hozzáférés és azok megosztása terén. Költségek is felmerülnek például a jogosultsági okmányok kiállításával és ellenőrzésével, azok rendszeres pótlásának szükségességével, valamint a hordozható dokumentumokkal és az európai egészségbiztosítási kártya helytelen használatával kapcsolatos csalások és hibák kockázata kapcsán⁹.

Az Európai Parlament¹⁰, a tagállamok, a szociális biztonsági intézmények és a szociális partnerek uniós és nemzeti szintű fellépésre is felszólítottak az eljárásoknak az emberek és a vállalkozások számára történő további egyszerűsítése, az adminisztratív akadályok csökkentése, valamint az interoperábilisabb, összekapcsoltabb és automatizáltabb szociális biztonsági rendszerek felé való elmozdulás érdekében. Ez volt „A szociális biztonsági rendszerek koordinálásának (ESSPASS) és a munkakártyáknak a digitalizálása” című, 2023. március 1-jén tartott magas szintű konferencia egyik fő eredménye, valamint az arra irányuló kérés, hogy egyértelműbbé kell tenni a különböző uniós kezdeményezéseket, valamint azt, hogy azok milyen módon egészítik ki egymást.

Az e felhívásokra való válaszadás jegyében, valamint a polgárok és a vállalkozások előtt álló kihívások kezelése érdekében ez a közlemény áttekintést nyújt az általános digitális környezet részét képező meglévő kezdeményezésekről, és rövid és középtávon meghozandó további intézkedésekre tesz javaslatot.

Az e területen megvalósuló **további digitalizáció:**

- csökkentheti a mobilis polgárok és a külföldön működő vállalkozások – köztük a kis- és középvállalkozások (kkv-k) – előtt álló adminisztratív akadályokat és költségeket az állami szervekkel szociális biztonsági célokból folytatott együttműködés során szerezhető digitális tapasztalatok javítása révén,
- javíthatja a közszolgáltatások minőségét és a szociális biztonsági rendszerek koordinálására irányuló folyamatok hatékonyságát,
- javíthatja az intézmények közötti információcserét és együttműködést az interoperabilitás, az automatizálás és az adatmegosztás javulása révén,

⁷ Az akadályok 2020. évi [bizottsági jegyzéke](#) szerint a munkavállalók külföldre történő kiküldetésére vonatkozó szabályok által okozott adminisztratív teher az egységes piac egyik fő akadályá.

⁸ [Konferencia Európa jövőjéről – zárójelentés](#) és [a tanulási célú mobilitással foglalkozó vitacsoport 20. sz. ajánlása](#).

⁹ A hordozható dokumentumokkal kapcsolatos csalások és hibák, valamint az európai egészségbiztosítási kártya nem megfelelő használata tekintetében: [Fraud and errors in the field of EU social security coordination \(Csalások és a hibák az uniós szociális biztonsági rendszerek koordinálása terén\)](#) és [Cross-border healthcare in the EU under social security coordination – reference year 2021 \(Határon átnyúló egészségügyi ellátás az EU-ban a szociális biztonsági rendszerek koordinálása keretében – 2021-es referenciaév\)](#).

¹⁰ Lásd az Európai Parlament állásfoglalásait: [P9_TA\(2020\)0371](#); [P9_TA\(2020\)0284](#); [P9_TA\(2021\)0007](#); [P9_TA\(2021\)0249](#); [P9_TA\(2020\)0176](#); [P9_TA\(2021\)0473](#); [P9_TA\(2023\)0203](#).

- csökkentheti a hibák és a társadalombiztosítási visszaélés kockázatát, ideértve a dokumentumok hamisításával kapcsolatosakat is, ezáltal erősítve az emberek védelmét és a méltányos munkaerő-mobilitást.

Ez a közlemény hozzájárul az Európa digitális átállásának felgyorsítására és a digitalizáció emberközpontú megközelítésének előmozdítására irányuló uniós erőfeszítésekhez. A **digitális évtized szakpolitikai programjának**¹¹ egyik fő célkitűzése annak biztosítása, hogy digitális környezetünk inkluzív legyen, és hogy a közszolgáltatások, az egészségügyi és gondozási szolgáltatások mindenki számára elérhetőek legyenek egy megbízható és biztonságos online környezetben. A program konkrét célokat tűz ki a közszolgáltatások digitalizálására vonatkozóan, nevezetesen azt, hogy 2030-ra a kulcsfontosságú közszolgáltatások 100 %-ának online hozzáférhetőnek kell lennie. A digitális évtized szakpolitikai program továbbá a digitális készségekre vonatkozó célkitűzéseket is tartalmaz, mint például annak elérése, hogy a 16–74 évesek legalább 80 %-a legalább alapszintű digitális készségekkel rendelkezzen. A digitális készségek fejlesztése a **készségek európai évének**¹² az egyik fő célkitűzése.

A **digitális jogokról és elvekről szóló európai nyilatkozat**¹³ megerősíti, hogy az emberek központi szerepet játszanak a digitális átállásban, kiemelve az adatvédelem és -biztonság, valamint az inkluzivitás és a hozzáférhetőség fontosságát. Az emberek számára azt is lehetővé kell tenni, hogy szabadon dönthessenek arról, hogy kívánnak-e digitális eszközöket használni vagy sem.

2. A digitalizációban rejlő lehetőségek kiaknázása a szabad mozgás és a méltányos munkaerő-mobilitás támogatása érdekében

2.1. A szociális biztonsági rendszerek koordinálása szempontjából releváns ágazatközi uniós kezdeményezések

A közszolgáltatások digitalizálása elengedhetetlen az olyan korszerű és hatékony közigazgatás kiépítéséhez, amely kielégíti a polgárok és a vállalkozások igényeit – azáltal, hogy hozzáférhető és problémamentes digitális élményt nyújt számukra –, továbbá hozzájárul az európai egységes piac sikeréhez.

Uniós szinten jelentős erőfeszítésekre került sor az ezen az úton való előrelépés érdekében. A határokon átnyúló digitális közszolgáltatások fejlesztését támogató számos ágazatközi uniós kezdeményezés szilárd alapot teremt a további digitalizációhoz a szociális biztonsági rendszerek koordinálása terén.

¹¹ [Az Európai Parlament és a Tanács \(EU\) 2022/2481 határozata \(2022. december 14.\) a Digitális évtized 2030 szakpolitikai program létrehozásáról](#). Egy közelmúltbeli [Eurobarométer felmérés](#) szerint az uniós polgárok 74 %-a véli úgy, hogy 2030-ra a digitális technológiák fontos szerepet fognak játszani életükben, különösen a szolgáltatásokhoz való online hozzáférés szempontjából, más uniós országokban is.

¹² [A készségek európai éve](#).

¹³ [Európai nyilatkozat a digitális évtizedben érvényre juttatandó digitális jogokról és elvekről](#).

Az **egységes digitális kapuról szóló rendelet**¹⁴ előírja a tagállamok számára annak biztosítását, hogy a polgárok és a vállalkozások 2023. december 12-ig 21 közigazgatási eljárást vehessenek igénybe és folytathassanak le teljes mértékben online¹⁵, a „Your Europe” **weboldalon**¹⁶ keresztül pedig hozzáférhessenek a nemzeti eljárásokhoz, továbbá az eredményeket elektronikus úton megkaphassák. Ezen eljárások közül három a szociális biztonsági rendszerek koordinálásának területéhez kapcsolódik: az annak meghatározására irányuló kérelem, hogy mely társadalombiztosítási jogszabályok vonatkoznak a birtokosra (amelynek eredménye az A1 hordozható dokumentum), az európai egészségbiztosítási kártya iránti kérelmek és a nyugdíjszámításra irányuló kérések.

Folyamatban van az **egyszeri technikai rendszer** fejlesztése, amely lehetővé teszi a nemzeti hatóságok számára az e 21 eljáráshoz szükséges dokumentumok és információk automatikus cseréjét, amint azt az egységes digitális kapuról szóló rendelet előírja. A cél a más európai közigazgatási szervek által már elektronikus formában tárolt információk újrafelhasználása annak érdekében, hogy a polgárokra és a vállalkozásokra ne háruljanak további terhek.

¹⁴ [Az \(EU\) 2018/1724 rendelet](#) az információkhoz, eljárásokhoz, valamint segítségnyújtó és problémamegoldó szolgáltatásokhoz hozzáférést biztosító egységes digitális kapu létrehozásáról, továbbá az 1024/2012/EU rendelet módosításáról.

¹⁵ Ezek az eljárások olyan helyzetekre vonatkoznak, amelyek (mind nemzeti, mind határokon átnyúló összefüggésben) a munkavállalás, a tanulás, a nyugdíjba vonulás, a másik országba költözés vagy üzleti tevékenység végzése szempontjából relevánsak, és olyan eljárásokat biztosítanak, mint például a teljes mértékben digitalizált és a papírmunka szükségességét megszüntető gépjármű-regisztráció és nyugdíjigénylés.

¹⁶ https://europa.eu/youreurope/index_en.htm.

Az **európai digitális személyazonossági keret**¹⁷ lehetővé teszi az emberek és a vállalkozások számára, hogy azonosítsák magukat, és az európai digitális személyiadat-tárcájukban elektronikus formátumú dokumentumok széles skáláját tárolják, például vezetői engedélyeket, elektronikus orvosi rendelvényeket (e-recept) és egyéb orvosi dokumentumokat, iskolai végzettségeket és szakmai képesítéseket, valamint társadalombiztosítási igazolásokat.

Az Interoperabilis Európáról szóló javasolt jogszabály¹⁸ EU-szerte együttműködési keretet hoz létre a közigazgatási szervek számára annak érdekében, hogy megállapodjanak a közös interoperabilitási megoldásokról, és a határokon átnyúló közszolgáltatások tervezése során elősegítsék azok újrafelhasználásának fokozását. Mind a polgárok, mind a vállalkozások számára jelentkezni fog a hatékonyabb közszolgáltatások előnye, amely a fokozott interoperabilitásnak, a jobban összekapcsolt digitális közigazgatásoknak és a valamennyi ágazat és uniós ország tekintetében megvalósuló jobb adatmegosztásnak lesz köszönhető.

2.2. Digitális kezdeményezések a szociális biztonsági rendszerek koordinálása terén

Az ágazatközi uniós kezdeményezéseken túl konkrét kezdeményezések indultak a szociális biztonsági rendszerek koordinálásának digitalizálása és az e területen jelentkező kihívások kezelése érdekében.

Az elmúlt években jelentős előrelépés történt a szociális biztonságra vonatkozó információk intézmények közötti elektronikus adatcseréje terén. A Bizottság és a tagállamok továbbá megkezdték a polgárok/vállalkozások és a szociális biztonsági intézmények, a munkaügyi felügyelőségek és az egészségügyi szolgáltatók közötti interakciók további javítására irányuló munkát az eljárások egyszerűsítésével és az összes érintett fél adminisztratív terhének csökkentésével.

2.2.1. A határokon átnyúló szociális biztonsági ügyek intézmények közötti hatékonyabb kezelése: az EESSI-rendszer

A szociális biztonsági rendszerek koordinálására vonatkozó uniós szabályoknak¹⁹ megfelelően **a szociális biztonságra vonatkozó információk elektronikus adatcseréjének (EESSI)** rendszere a papíralapú kommunikáció helyett Európa-szerte biztosítja a szociális biztonsági intézmények közötti gyors és biztonságos információcserét.

Az EESSI-projekt 2008-ban indult, és 2019-es elindítása óta lehetővé teszi az ügyek gyorsabb, hatékonyabb és pontosabb kezelését a szociális biztonság területén és az uniós koordinációs szabályok hatálya alá tartozó ágazatokban (például az alkalmazandó jogszabályok meghatározása, betegség, munkabalesetek, nyugdíjak, munkanélküliség és családi ellátások).

A cél a szociális biztonsági jogok határokon átnyúló védelmének megkönnyítése az ügyek gyorsabb kezelésének, az ellátások gyorsabb kiszámításának és kifizetésének lehetővé tételével (pl. az olyan személyek nyugdíjjogosultsága, akik több országban dolgoztak; családi és munkanélküli ellátások).

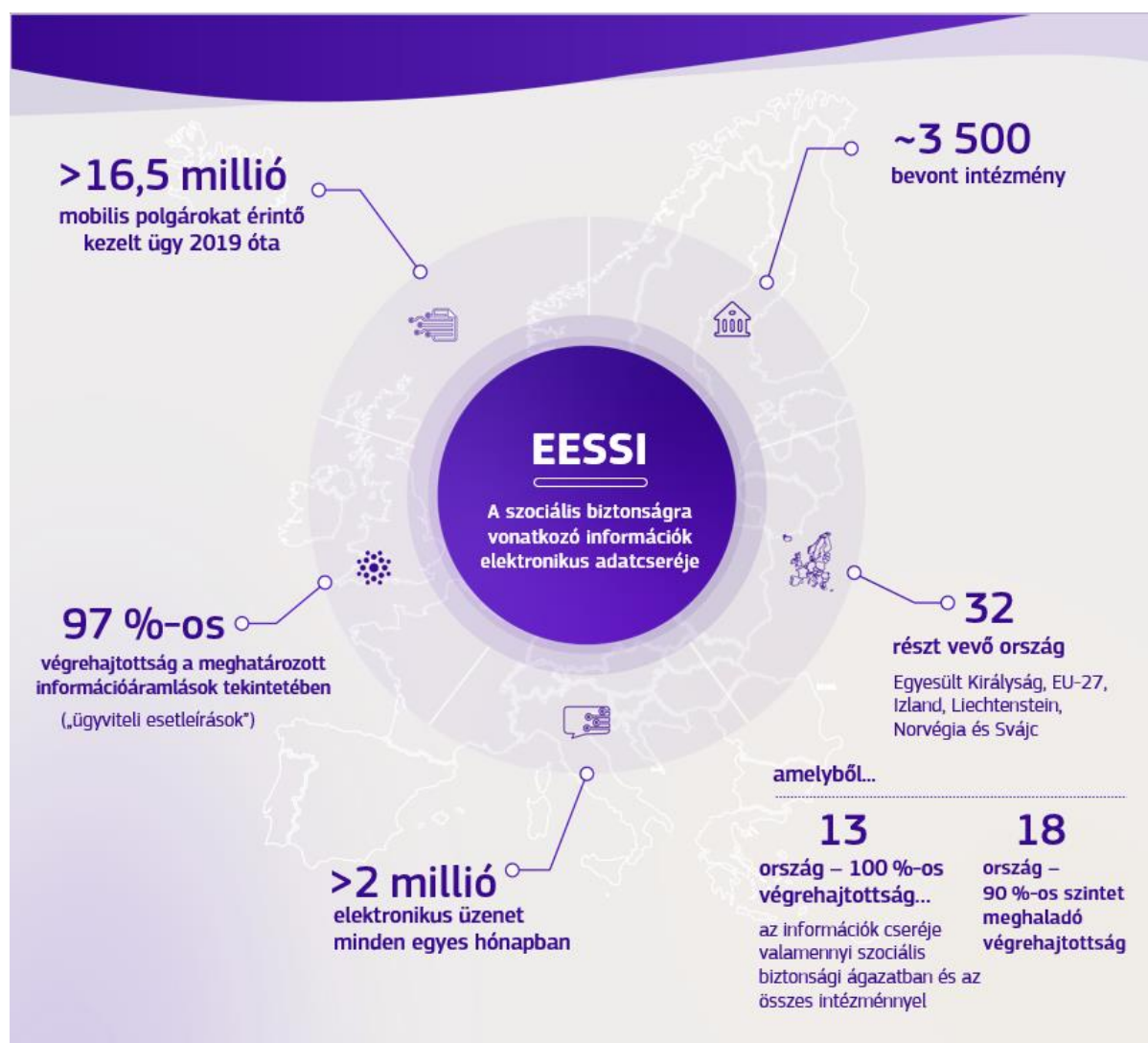
A rendszer egységesíti az információcserét, és javítja a szociális biztonsági folyamatok és az országok és szociális biztonsági intézményeik közötti igazgatási együttműködés

¹⁷ Rendeletjavaslat a belső piacon történő elektronikus tranzakciókhoz kapcsolódó elektronikus azonosításról és bizalmi szolgáltatásokról szóló 910/2014/EU rendeletet módosító, az európai digitális személyazonosság keretének létrehozásáról. Az Európai Parlament és a Tanács 2023. június 29-én ideiglenes politikai megállapodásra jutott a javaslatról.

¹⁸ Rendeletjavaslat a közszféra Unión belüli magas szintű interoperabilitását biztosító intézkedések meghatározásáról.

¹⁹ Lásd a 883/2004/EK rendelet 78. és 79. cikkét, valamint a 987/2009/EK rendelet 4. és 95. cikkét.

hatékonyságát, anélkül, hogy érintené az alapvető nemzeti szociális biztonsági rendszerek sajátosságait.

Az EESSI-vel kapcsolatos tapasztalatok rávilágítottak a több ezer szociális biztonsági intézményt és a szociális biztonság valamennyi ágát érintő, határokon átnyúló folyamatok digitalizálásának összetettségére. Annak ellenére, hogy a tagállamok elkötelezték a szociális biztonsági rendszerek Unión belüli koordinálására szolgáló nagyszabású digitális megoldás megtervezésére, kidolgozására és bevezetésére, és ráfordítják az időt és megteszik a szükséges beruházást, uniós szinten lassú az előrelépés²⁰.

Noha az EESSI jelenleg mind a 32 részt vevő országban működik, és már most is egyszerűsíti az ügyek kezelését, ami az EU-n belül mozgó emberek javát szolgálja, néhány országnak még lépéseket kell tennie a rendszer nemzeti szintű végrehajtásának véglegesítése érdekében. Ez különösen az egészségügyi költségek országok közötti visszatérítésére vonatkozik. E végső lépések megtételéig a szóban forgó folyamatokhoz a rendszeren kívül alternatív kommunikációs módszereket kell alkalmazni. Arra kötelezi azt a 13 országot, amelyek már teljeskörűen bevezették az EESSI-t²¹, hogy a még készen nem álló országokkal folytatott

²⁰ A projekt 2008-as kezdete óta a nemzeti forrásokon kívül az EU költségvetéséből több mint 120 millió EUR-t bocsátottak rendelkezésre az EESSI fejlesztésének támogatására.

²¹ 13 ország képes elektronikus úton információt cserélni valamennyi társadalombiztosítási ágazatban és valamennyi intézménnyel: BG, DK, EE, FR, CY, LV, HU, MT, PT, SE és IS, NO és UK.

ügyletek céljára párhuzamos, papíralapú eljárásokat tartsanak fenn.

Az EESSI teljes körű bevezetésének befejezése prioritást élvez²². A Bizottság továbbra is segíti a tagállamokat a végrehajtásban. Együttműködik velük a rendszer és annak folyamatai tökéletesítése céljából.

Az Európai Munkaügyi Hatóság (ELA) szintén támogatni fogja az EESSI használatát²³. Az Európai Munkaügyi Hatóság az EESSI-rendszer hatékonyabb használatát célzó kölcsönös tanulási és megértési program elindítását tervezi.

A Bizottság felszólítja a tagállamokat, hogy:

- Gyorsítsák fel az EESSI végrehajtását annak biztosítása érdekében, hogy a rendszert legkésőbb 2024 végéig teljes mértékben megvalósítsák.

A Bizottság felkéri az Európai Munkaügyi Hatóságot, hogy:

- 2024-ben indítson az EESSI-t ismertető kölcsönös tanulási és megértési programot.

A Bizottság:

- Együttműködik a tagállamokkal annak érdekében, hogy felgyorsítsa végrehajtási erőfeszítéseiket, és negyedévente biztosítja ezen erőfeszítések nyomon követését és jelentését az Európa weboldalon²⁴.

A Bizottság a tagállamokkal együttműködésben:

- Folytatja az EESSI működésének és karbantartásának tökéletesítését avégett, hogy még inkább megkönnyítse annak a szociális biztonsági intézmények általi használatát.

2.2.2. A mobilis polgárok és a nemzeti hatóságok közötti interakció megkönnyítése Európa-szerte: az ESSPASS kezdeményezés

Bár a szociális biztonságra vonatkozó információk intézmények közötti elektronikus cseréjének tökéletesítése kiemelkedő fontosságú, ez csak az első lépés. A digitalizációnak mindenki – különösen a polgárok és a vállalkozások – javát kell szolgálnia annak érdekében, hogy az eljárások egyszerűsítése és az adminisztratív terhek csökkentése révén még inkább megkönnyítse jogaik gyakorlását az egységes piacon.

E célból a szociális jogok európai pillérének megvalósítására irányuló cselekvési terv²⁵ bejelentette az **európai társadalombiztosítási kártya (ESSPASS)** kísérleti projekt elindítását, amelynek célja, hogy digitális megoldást tárjon fel az emberek társadalombiztosítási jogosultsági okmányainak (azaz hordozható dokumentumoknak, köztük az európai egészségbiztosítási kártyának) az ellenőrzésére más uniós országokban. Ez várhatóan megkönnyíti az emberek számára a szociális biztonsági jogaik gyakorlását, amikor egy másik tagállamba utaznak, költöznek és ott dolgoznak, egyúttal pedig csökkenti a csalás és a hibák kockázatát. Emellett egyszerűsítene kell az eljárásokat a vállalatok számára, például amikor

²² Az EESSI teljes körű végrehajtása hatékonyan támogathatja a határokon átnyúló munkaerő-mobilitást, és ezáltal hozzájárulhat ahhoz, hogy a munkaerőpiacok ellenállóbbá váljanak a gazdasági ciklussal szemben: [OECD Gazdasági felmérés: Euróavezet 2021](#), OECD Publishing, Párizs.

²³ Az [Európai Munkaügyi Hatóság létrehozásáról](#) szóló (EU) 2019/1149 rendelet (19) preambulumbekzdése és 7. cikkének (3) bekezdése.

²⁴ A szociális biztonságra vonatkozó információk elektronikus adatcseréje (EESSI) – Foglalkoztatás, szociális ügyek és társadalmi befogadás – Európai Bizottság (europa.eu).

²⁵ Cselekvési terv a szociális jogok európai pillérének megvalósítására.

ideiglenesen külföldi munkavégzésre küldik munkavállalóikat (azaz a munkavállalók kiküldetése esetében).

Míg az EESSI csak a szociális biztonsági intézmények közötti információcserét teszi lehetővé, az ESSPASS segítené a másik uniós országba utazó vagy oda költöző személyeket, illetve a külföldön üzleti tevékenységet folytató vállalatokat abban, hogy szükség esetén digitálisan kommunikáljanak szociális biztonsági intézményekkel és más állami szervekkel, például munkaügyi felügyelőségekkel és egészségügyi szolgáltatókkal.

Az ESSPASS a releváns uniós digitális kezdeményezésekre fog épülni. A „Your Europe” weboldal lehetséges egyablakos ügyintézési pontot biztosít a polgárok és a vállalkozások számára, ahol az egységes digitális kapuról szóló rendelet értelmében digitalizálandó, a szociális biztonsági rendszerek koordinálásával kapcsolatos dokumentumokat igényelhetik. Az európai digitális személyazonossági keretet és a szabványosított uniós digitális tárcákat – megvalósításukat követően – a mobilis polgárok azonosítására, valamint a digitális hordozható dokumentumok, köztük az európai egészségbiztosítási kártya tárolására és megosztására is fel lehetne használni.

Az ESSPASS ezt kiegészítené azáltal, hogy lehetővé tenné a szociális biztonsági intézmények, a munkaügyi felügyelőségek és az egészségügyi szolgáltatók számára, hogy valós időben ellenőrizzék a dokumentumok érvényességét vagy a változások megtörténtét.

Példák az utazásokra

Az uniós szabályoknak köszönhetően, ha Ön ideiglenesen külföldön tartózkodik, és elengedhetetlen egészségügyi ellátásra van szüksége, ugyanolyan feltételek és költségek mellett részesül ellátásban, mint a helyiek. Az orvos felkéri Önt, hogy mutassa be európai egészségbiztosítási kártyáját (EHIC). Ezt követően a nemzeti közigazgatások gondoskodnak a visszatérítésről. Előfordulhat azonban, hogy elfelejti vagy elveszíti a kártyáját. Problémák merülhetnek fel továbbá akkor is, ha a kórház nem tudja ellenőrizni az európai egészségbiztosítási kártya érvényességét (pl. kétség esetén további cserékre lehet szükség a tagállamok illetékes intézményei között).

- Mielőtt Spanyolországba utazna nyaralni, Živa-nak kérnie kell a digitális európai egészségbiztosítási kártyát a szlovéniai egészségbiztosítási intézményétől. Ennek érdekében ellátogat a „Your Europe” weboldalra (azaz az egységes digitális kapura), amely átirányítja őt az esetében illetékes intézmény honlapjára.
- Az intézmény kiállítja a digitális európai egészségbiztosítási kártyát (EHIC).
- Živa könnyen tárolja az európai egészségbiztosítási kártyát az európai digitális személyiadat-tárcájában (azaz a jövőbeli uniós digitális személyiadat-tárcában). Már nem kell műanyag kártyát hordania magával.
- Ha Živa-nak a nyaralása alatt orvosi kezelésre van szüksége, be kell mutatnia az európai egészségbiztosítási kártyát a kórházban, hogy bizonyítsa, hogy Szlovéniában rendelkezik biztosítással.
- Az ESSPASS segítségével a kórház valós időben ellenőrizheti, hogy az európai egészségbiztosítási kártya érvényes-e (azaz hogy azt illetékes intézmény bocsátotta ki, és még nem járt le). Ez lehetővé teszi az európai egészségbiztosítási kártya használatába vetett bizalom növelését és az egészségügyi szolgáltató általi elutasítás kockázatának csökkentését.

Az uniós szabályok értelmében ha Önnek cége van, és ideiglenesen külföldre szeretne küldeni munkavállalót (azaz kiküldött munkavállalót), igazolást kell kérnie a munkavállalóra/kiküldött munkavállalóra vonatkozó társadalombiztosítási jogszabályokról (azaz az A1 hordozható dokumentumról). A fogadó országban a felügyelő felkérheti a kiküldött munkavállalót, hogy mutassa be ezt az igazolást. Egyes esetekben a felügyelőnek kételyei merülhetnek fel az okmány érvényességével kapcsolatban, és a hatóságok között további cserékre lehet szükség.

- Yiannisnek van egy vállalata, és munkavállalóját, Georgiost Olaszországba kívánja kiküldeni ideiglenes munkavégzésre. Yiannis az illetékes görög intézménytől kéri az A1 digitális hordozható dokumentumot. Ellátogat a „Your Europe” weboldalra, amely átirányítja őt az intézmény nemzeti honlapjára.
- A nemzeti szociális biztonsági intézmény ellenőrzi a kérelmet, és a feltételek teljesülése esetén kiállítja a Yiannis és Georgios rendelkezésére bocsátott digitális dokumentumot.
- Georgios könnyen tárolja a dokumentumot digitális tárcájában (azaz a jövőbeli uniós digitális személyiadat-tárcában).
- A görög szociális biztonsági intézmény ezzel párhuzamosan az EESSI-n keresztül tájékoztatja az olaszt a kiküldetéséről.
- Nicola olasz munkaügyi felügyelő arra kéri a Georgiost, hogy mutassa be az A1 hordozható dokumentumot.
- Az ESSPASS használatával Nicola valós időben ellenőrzi a dokumentumot. Ezáltal lehetővé válik a dokumentum érvényességének ellenőrzése, ami növeli a bizalmat.

A lehetséges ESSPASS-megoldásnak teljes mértékben meg kell felelnie az uniós adatvédelmi jogszabályoknak, különösen az általános adatvédelmi rendeletnek²⁶ és a biztonsági szabályoknak. A személyes adatok kezeléséhez jogalap szükséges, ez magában foglalja azokat a helyzeteket is, amikor a már összegyűjtött és kezelt adatokat más köz- és magánfelek számára kell továbbítani/hozzáférhetővé tenni. Ezenkívül csak a jogosultságok ellenőrzéséhez

²⁶ Az (EU) 2016/679 rendelet a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet).

feltétlenül szükséges adatokat szabad kezelni és hozzáférhetővé tenni az érintett nemzeti hatóságok és a megbízható érdekelt felek (pl. az európai egészségbiztosítási kártya esetében az egészségügyi szolgáltató) számára. A megoldásnak meg kell felelnie az akadálymentességi követelményeknek²⁷ is, és minden embert – különösen a fogyatékkal élőket, az idősebbeket és a digitális készségekkel nem rendelkezőket – be kell vonnia.

Az ESSPASS kísérleti projekt 2021-ben az olasz „Istituto Nazionale della Previdenza Sociale” nevű olasz szociális biztonsági intézménnyel elindított kísérleti tevékenységek első szakaszával kezdődött, amelynek középpontjában az A1 hordozható dokumentumra vonatkozó eljárások digitalizálása állt. További 13 tagállam követte ezt az első szakaszt, többnyire megfigyelőként. Eredményei rámutattak, hogy az eljárások egyszerűsítése és az adminisztratív terhek csökkentése révén az ESSPASS hogyan segíthetne a mobilis polgárok és a külföldön szolgáltatást nyújtó vállalkozások – köztük a kis- és középvállalkozások – életének egyszerűsítésében²⁸.

Az első szakaszt követően jelenleg a Digitális Európa program keretében a tagállami intézmények két konzorciuma végez ESSPASS-tevékenységeket, és folytatja az A1 hordozható dokumentum és az európai egészségbiztosítási kártya kiállításának és ellenőrzésének tesztelését²⁹.

A Bizottság továbbra is támogatni fogja ezeket a konzorciumokat tevékenységeikben, és hozzá fog járulni annak biztosításához, hogy ezek a tevékenységek összhangban legyenek más uniós digitális kezdeményezésekkel.

A 2025-ig lezáruló kísérleti projekt során, valamint tekintettel a digitális megoldás Európa-szerte történő lehetséges széles körű bevezetésére, elengedhetetlen, hogy a tagállamok továbbra is konkrét politikai és pénzügyi kötelezettségvállalást tegyenek.

A Bizottság felkéri valamennyi tagállamot, hogy:

- Csatlakozzon az A1 hordozható dokumentum és az európai egészségbiztosítási kártya digitális kibocsátásának és ellenőrzésének tesztelésével foglalkozó tagállami intézmények két konzorciumához.

A Bizottság:

- a társfinanszírozás mellett, segíti a konzorciumokat és technikai szakértelmet biztosít egészen 2025-ig, amikor azok befejezik tevékenységüket,
- a konzorciumok folyamatban lévő kísérleti tevékenységei nyomán dönt a következő lépésekről, beleértve az ESSPASS-megoldás valamennyi uniós országban történő bevezetésének lehetőségét, valamint azt, hogy ehhez szükség van-e jogszabályi

²⁷ Lásd különösen a közzsférabeli szervezetek honlapjainak és mobilalkalmazásainak akadálymentesítéséről szóló (EU) 2016/2102 irányelvet és a termékekre és szolgáltatásokra vonatkozó akadálymentességi követelményekről szóló (EU) 2019/882 irányelvet, különösen az I. mellékletet.

²⁸ Az eredményeket a szociális biztonsági rendszerek koordinálásának és a munkakártyáknak a digitalizációjáról szóló konferencián ismertették. A konferencia kérdőívének válaszadói úgy vélték, hogy az ESSPASS jelentősen segítené csökkenteni a szabad mozgás és a munkavállalói mobilitás akadályait (56 %), és egyszerűsítene az eljárásokat a következők számára: polgárok és munkavállalók (63 %), intézmények, munkaügyi felügyelőségek és egészségügyi szolgáltatók (66 %) és vállalkozások (52 %). Emellett segítene csökkenteni a hibákat és a társadalombiztosítási visszaéléseket (61 %).

²⁹ Az európai digitális személyazonossági keret szerinti konzorciumban részt vevő tagállami intézmények (AT, BE, CZ, DK, DE, IE, IT, NL, PL, PT, ES, SE) az uniós digitális személyiadat-tárcáknak az A1 hordozható dokumentumhoz és az európai egészségbiztosítási kártyához való használatán dolgoznak (egyéb használati esetek mellett). Az [Európai blokklánc-szolgáltatási infrastruktúra](#) konzorciumában részt vevő tagállami intézmények (AT, BE, DE, IT) tovább vizsgálják ezen infrastruktúra és blokklánc használatát a digitális dokumentumok cseréje céljára.

keretre.

2.3. A szabad mozgást, a munkavállalói mobilitást és a munkajog érvényesítését elősegítő egyéb kezdeményezések

A munkavállalói mobilitást, a szociális védelmet, a határokon átnyúló egészségügyi ellátást és a munkajog érvényesítését támogató számos egyéb rendszer és eszköz kidolgozása folyamatban van. Azok kiegészítik az EESSI-t és az ESSPASS-t, céljuk pedig a polgárok és a munkavállalók mobilitásának további megkönnyítése, az adminisztratív eljárások egyszerűsítése az emberek, a vállalkozások és a nemzeti hatóságok számára, valamint a munkavállalói jogok tiszteletben tartása.

Nyugdíjak 	Folyamatban van egy európai nyomkövetési szolgáltatás kidolgozása a Bizottság támogatásával, hogy az utazó munkavállalók karrierjük bármely pontján tájékoztatást kapjanak nyugdíjjogosultságukról azokban a tagállamokban, ahol dolgoztak. Ez a meglévő nemzeti nyomkövetési rendszerekre épül. A cél annak lehetővé tétele, hogy az emberek megalapozott döntéseket hozhassanak karrierjükről és megtakarítási igényeikről, hogy megfelelőbb nyugdíjakat lehessen biztosítani.
Munkavállalók kiküldetése³⁰ 	A Bizottság és a tagállamok közös elektronikus űrlapot dolgoznak ki a munkavállalók kiküldetéséről szóló nyilatkozat (e-nyilatkozat) céljára. Az elektronikus nyilatkozat célja, hogy csökkentse a vállalkozásokra nehezedő adminisztratív terheket, megkönnyítse az információk megosztását a tagállamok illetékes hatóságaival, ugyanakkor segítse a csalás és a visszaélések elleni küzdelmet is.
Határon átnyúló egészségügyi ellátás 	A küszöbön álló európai egészségügyi adattér ³¹ keretében a Bizottság és a tagállamok Európa-szerte teljes mértékben ki kívánják használni a digitális infrastruktúrát (Egészségem@EU) az elektronikus vények, a betegadatlapon, a laboratóriumi eredmények, a kórházi zárójelentések és az egészségügyi képanyagok cseréje

³⁰ [Az \(EU\) 2014/67 irányelv a munkavállalók szolgáltatások nyújtása keretében történő kiküldetéséről szóló 96/71/EK irányelv érvényesítéséről.](#)

³¹ [Az európai egészségügyi adattérrel szembeni javaslat.](#)

	érdekében. Ez elősegítheti a határokon átnyúló egészségügyi ellátás költségeinek visszatérítéséhez kapcsolódó adminisztratív eljárások egyszerűsítését³². 2023-ban az Egészségem@EU már tizenegy tagállamban működik elektronikusvény- és betegadatlap-szolgáltatással.
Munkajog és munkafeltételek 	Az építőiparban működő uniós szociális partnerek a Bizottság pénzügyi támogatásával 2023–25-ben projektet hajtanak végre annak érdekében, hogy feltárják a különböző országok munkaügyi és szociális személyazonosító igazolványai közötti interoperabilitás lehetőségét. A cél a munkajog és a munkafeltételek érvényesítésének megkönnyítése, az átláthatóság javítása és a méltányos munkaerő-mobilitás biztosítása.

3. Digitális fejlesztések a tagállamokban, amelyek hatékony, határokon átnyúló szociális biztonsági folyamatokhoz vezetnek

Az uniós és nemzeti erőfeszítéseknek együtt kell járniuk ahhoz, hogy sikeres legyen a szociális biztonsági rendszerek koordinálásának digitalizálása.

Valamennyi tagállam megvizsgálja, hogy miként lehetne egyszerűsíteni a folyamatokat és lehetővé tenni a hatékonyabb szolgáltatásnyújtást, még akkor is, ha az előrehaladás továbbra is egyenlőtlen Európa-szerte és a különböző nemzeti szociális biztonsági ágazatokban³³.

Számos ország megkezdte a szociális védelem irányításának és biztosításának digitalizálását egyszerűsített egyablakos portálok, automatizált folyamatok (többek között egyes ellátásokhoz való hozzáférés esetében), nyugdíjszimulátorok vagy előre kitöltött igénylőlapok révén. Ezek **a nemzeti szintű fejlemények** nemcsak a nemzeti szociális védelmi és biztonsági rendszerek hozzáférhetőségét és hatékonyságát javítják, hanem egyben **a hatékonyabb digitalizált, határokon átnyúló szociális biztonsági folyamatok előfeltételei is**. Hozzájárulnak továbbá az EESSI-rendszer működésének javításához és az emberek ügyeinek feldolgozásához.

A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy nemzeti szociális biztonsági weboldalaik, mobilalkalmazásaik és nyilvánosság számára hozzáférhető online interfészeik megfeleljenek a fogyatékossgal élő személyekre vonatkozó uniós akadálymentességi követelményeknek³⁴.

Példák a nemzeti digitális kezdeményezésekre

Ezen erőfeszítések közé tartozik a digitális megoldások alkalmazása az A1 hordozható dokumentum kiadásának felgyorsítása és a releváns tények ellenőrzése érdekében annak

³² A határon átnyúló egészségügyi ellátásra vonatkozó betegjogok érvényesítéséről szóló [2011/24/EU irányelv](#) értelmében.

³³ A szociális biztonsági rendszerek koordinálásának digitalizálásával foglalkozó munkacsoport részére összeállított kérdőívre (2023. március 8-án) válaszoló tagállamok némelyike kiemelte a szociális biztonság területén a digitalizáció és az automatizálás tagállamonként eltérő fokával kapcsolatos kockázatokat és kihívásokat.

³⁴ Lásd a fenti 34. lábjegyzetet.

meghatározása végett, hogy mely szociális biztonsági jogszabályok alkalmazandók, ahogyan azt a francia URSAFF és a belga nemzeti társadalombiztosítási hivatal tette. Belgiumban például a kérelmek 80 %-át emberi beavatkozás nélkül dolgozzák fel, és az A1 hordozható dokumentumokat 24 órán belül kiállítják. Ezek a fejlemények a döntések pontosságát és a dokumentumokban szereplő információk helytállóságát is javítják.

Egyes tagállami intézmények teljesen automatizált ellátási eljárásokat vezettek be. Például a Lengyel Társadalombiztosítási Intézet (ZUS) és annak a családi ellátások nyújtására szolgáló automatikus szoftvere, valamint a belga Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid. Az olasz Istituto Nazionale della Previdenza Sociale (INPS) adatbányászatot és mesterséges intelligenciát használ a szociális biztonsági ellátások nyújtásával kapcsolatos csalások vagy hibák felderítésére és megelőzésére.

A tagállamok fokozott érdeklődést mutattak a két- és többoldalú információcsere és a társadalombiztosítási vonatkozású adatbázisok összekapcsolása iránt (pl. a Finnország és Észtország által a nemzeti népesség-nyilvántartásaik közötti adatcsere automatizálására bevezetett megoldás).

A szociális biztonságra vonatkozó információk elektronikus adatcseréje (EESSI) rendszerének teljes körű végrehajtása mellett, amely kiemelt fontosságú cél, a tagállamoknak továbbra is be kell ruházniuk szociális biztonsági rendszereik digitalizálásába, többek között annak biztosítása érdekében, hogy a mobilis polgárok és vállalkozások problémamentes digitális tapasztalatokra teheszenek szert. E folyamat támogatására különböző uniós finanszírozási eszközök állnak rendelkezésre, például a Digitális Európa program (DIGITAL)³⁵, az InvestEU, az Európai Regionális Fejlesztési Alap, a Technikai Támogatási Eszköz (TSI)³⁶ és az Európai Szociális Alap Plusz³⁷. A közszolgáltatások digitalizálására és a közigazgatási folyamatok korszerűsítésére irányuló intézkedések valamennyi nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervben szerepelnek, amelyeknek a terv teljes forrásainak legalább 20 %-át digitális célkitűzésekre kell fordítaniuk.

Elő kell segíteni a nemzeti eszközökkel és megoldásokkal kapcsolatos bevált gyakorlatok cseréjét. Megbízatására tekintettel az Európai Munkaügyi Hatóság (ELA) támogathatná ezt azáltal, hogy segíti a gyakorlatközösség kiépítését és előmozdítja a nemzeti közigazgatások közötti rendszeres tapasztalatcserét.

A tagállamok erőfeszítéseinek támogatása érdekében a Bizottság felszólítja az Európai Munkaügyi Hatóságot arra, hogy:

- 2024-ben gyűjtse össze a bevált gyakorlatokat, és célzott munkaértekezletek révén segítse elő a nemzeti hatóságok közötti rendszeres információcserét a szociális biztonság digitális eszközeiről, ideértve a határokon átnyúló szolgáltatásokat is.

³⁵ A DIGITAL költségvetése folyó árakon 7,5 milliárd EUR a 2021–2027-es időszakra, amelyből 1,1 milliárd EUR a digitális technológiáknak a gazdaság és a társadalom egészében történő észszerű használatának biztosítását szolgálja.

³⁶ Lásd pl.: https://reform-support.ec.europa.eu/what-we-do/labour-market-social-protection-and-migration/strengthening-administrative-capacity-italian-national-institute-social-security_hu.

³⁷ Számos ország használja ezeket az eszközöket a szociális biztonsági rendszerek koordinálásának digitalizálására irányuló kezdeményezések támogatására (pl. az Európai Szociális Alap Plusz az EESSI esetében, és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és a DIGITAL az ESSPASS kísérleti projekt esetében).

- E gyakorlat eredményeire építve elemezze az összes társadalombiztosítási ágazatra kiterjedő nemzeti digitális megoldásokat, a nemzeti rendszerek digitális érettségét és a nemzeti szinten rendelkezésre álló erőforrásokat. Ez információkkal szolgál majd a beruházások célirányosabbá tételére és a lemaradók támogatására irányuló intézkedésekhez.

A Bizottság felszólítja a tagállamokat, hogy:

- véglegesítsék az EESSI-rendszer teljes körű végrehajtását és az egységes digitális kapuról szóló rendelet II. mellékletében foglalt három szociális biztonsági koordinációs eljárás digitalizálását,
- biztosítsák, hogy 2025-re az emberek a betegség, a munkabalesetek és a foglalkozási megbetegedések, valamint a munkánélküli ellátások területén egyéb hordozható dokumentumokat is kérhessenek és beszerezhessenek online, azokon kívül, amelyekre vonatkozóan az eljárásokat az egységes digitális kapuról szóló rendelet alapján digitalizálni kell,
- tartsák fenn a nemzeti és a határokon átnyúló ügyek kezelésére szolgáló folyamatok automatizálásába való beruházást a szociális biztonság és a szociális védelem területén, a nemzeti szociális biztonsági rendszerek közötti további interoperabilitásra való törekvés mellett,
- fokozzák az erőfeszítéseket annak érdekében, hogy 2030-ra teljesítsék a digitális évtized azon célkitűzéseit, hogy a kulcsfontosságú közszolgáltatások 100 %-a elérhető legyen az interneten, többek között a szociális biztonság területén, és hogy az Unió-szerte a kulcsfontosságú közszolgáltatások, többek között a szociális biztonság céljára használandó elektronikus azonosítási (eID) eszközökhöz mindenki hozzáférjen.

A Bizottság sürgeti továbbá az Európai Parlamentet és a Tanácsot, hogy:

- Mielőbb állapodjanak meg a szociális biztonsági rendszerek koordinálására vonatkozó uniós szabályok felülvizsgálatáról. A Bizottság továbbra is támogatni fogja a társjogalkotókat e célkitűzés elérésében.

4. Elmozdulás egy digitálisan integráltabb szociális biztonsági koordinációs rendszer felé

Az elmúlt években a Bizottság és a tagállamok létrehozták a szociális biztonsági rendszerek koordinálása korszerű és digitalizált rendszerének alapjait, mind a hatóságok közötti, határokon átnyúló információcsere, mind a polgároknak és vállalkozásoknak nyújtott szolgáltatások tekintetében.

Alapvető fontosságú ezen erőfeszítések folytatása, valamint a polgár- és vállalkozásbarátabb, összekapcsoltabb és interoperabilis szociális biztonsági rendszerek felé történő haladás felgyorsítása. Ez jelentős mértékben függ a politikai irányítástól, az elkötelezettségtől és a beruházásoktól, és hosszabb távú jövőképet igényel.

A cél az információk határokon átnyúló zökkenőmentes és biztonságos áramlásának lehetővé tétele, a szociális biztonsági szolgáltatásokhoz való hozzáférés felgyorsítása és egyszerűbbé tétele a polgárok és a vállalkozások számára, valamint tehermentes élmény biztosítása

számukra az említett szolgáltatásokkal való EU-szerte történő interakció során.

Ennek eléréséhez, valamint a polgár- és vállalkozásközpontú megközelítés megvalósításához integráltabb adatcserére lenne szükség a szociális biztonsági rendszerek között további **interoperabilitással** (az Interoperabilis Európáról szóló jogszabályra irányuló javaslattal összhangban³⁸), **automatizálással**, a társadalombiztosítási adatok **szabványosításával** és az eredeti adatforráshoz való **közvetlen hozzáféréssel**³⁹.

Ez az integrált megközelítés egyszerűsítene az adminisztratív folyamatokat, csökkentené a papírmunkát és a manuális feladatokat, és lehetővé tenné az erőforrások hatékony elosztását. Az interoperabilitás lehetővé tenné a nemzeti hatóságok számára, hogy több forrásból származó adatokat integráljanak, és biztosítsák a pontos és naprakész információk rendszerek közötti megosztását. Ilyen interoperabilis cserékre van szükség a szociális biztonsági rendszerek koordinálására vonatkozó uniós szabályok hatályán kívül eső utazó munkavállalókra – például nemzetközi szervezetek, uniós intézmények és egyéb szervek személyzetére – kiterjedő rendszerekkel is. Az automatizált rendszerek segíthetik a hatóságokat abban, hogy felderítsék a különböző országokban több helyszínt érintő család tevékenységek formáit. Ez költségmegtakarítást eredményezne, és biztosítaná, hogy az előnyök eljussanak azokhoz, akiknek valóban szükségük van rájuk, és hogy az emberek hatékony védelemben részesüljenek.

Az emberek könnyebben hozzáférhetnének a szolgáltatásokhoz, és könnyebben részesülnének ellátásokban, időt és energiát takarítva meg. A külföldön szolgáltatást nyújtó vállalkozásoknak előnyük származna az egyszerűbb folyamatokból és a nagyobb adatpontosságból.

Ahhoz, hogy elősegítsük a határokon átnyúló munkaerő-mobilitás – azaz mind a fizikai, mind a „virtuális” mobilitás – problémamentes megtapasztalását az emberek, a vállalkozások és a nemzeti hatóságok számára – fontos, hogy a szociális biztonság területén túl is cselekedjünk, és **előmozdítsuk az ágazatközi interoperabilitást**⁴⁰. Ehhez meg kellene vizsgálni a különböző folyamatokat, amelyek nemcsak a szociális biztonsági rendszerek koordinálását, hanem a munkavállalók kiküldetését, a határokon átnyúló egészségügyi ellátást, valamint a szociális biztonsági koordináció és a munkajog, az adózás⁴¹ és a társasági jog közötti interakciót is szabályozzák. A cél az egyértelműség növelése, az adminisztratív eljárások egyszerűsítése, valamint a különböző ágazatokban kifejlesztett digitális megoldások közötti szinergiák feltárása⁴².

³⁸ A határokon átnyúló interoperabilitás elősegíti a jobban összekapcsolt szolgáltatások nyújtását, és költségmegtakarítást eredményez a polgárok és a közigazgatással foglalkozó vállalkozások számára. A becslések szerint a költségmegtakarítás a polgárok esetében 5,5–6,3 millió EUR-t, a közigazgatással foglalkozó vállalkozások esetében pedig 5,7–19,2 milliárd EUR-t tesz ki – [bizottsági szolgálati munkadokumentum \(2022\) 721](#).

³⁹ A szociális biztonsági rendszerek koordinálásának és a munkakártyáknak a digitalizációjáról szóló konferencián és a digitalizációval foglalkozó munkacsoportban számos érdekelt fél egyetértett azzal, hogy további interoperabilitásra, az adatok szabványosítására és automatizálásra van szükség.

⁴⁰ A szociális biztonsági rendszerek koordinálásának és a munkakártyáknak a digitalizálásáról szóló konferenciára szánt kérdőív válaszában 80 %-a úgy vélte, hogy az EU-nak és a tagállamoknak többet kellene beruházniuk i. a kapcsolódó szakpolitikai területeket lefedő, határokon átnyúló interoperabilitásba és ii. az automatizálásba.

⁴¹ A Bizottság azon dolgozik, hogy miként könnyítse meg az adófizetők jogainak érvényesítését és egyszerűsítse az adókötelezettségeket, amint azt a helyreállítási stratégiát támogató igazságos és egyszerű adózásra vonatkozó [cselekvési tervben](#) bejelentették.

⁴² Például az uniós társasági jogban a digitális eszközök és folyamatok használatának további bővítéséről szóló [irányelvre irányuló bizottsági javaslat](#) 4. cikke előírja [az üzleti nyilvántartások összekapcsolására szolgáló rendszer](#) (BRIS) és más rendszerek – például az adózás és a társadalombiztosítás területén

A további lépéseknek körültekintően fel kell mérniük a további interoperabilitás, a műszaki követelmények és az adatcseré közös szabványai bevezetésének igényeit, hozzáadott értékét és várható – többek között pénzügyi – hatását. Ennek során figyelembe kell venni a szubszidiaritás és az arányosság elvét, valamint a jogi és szervezeti kérdéseket.

A magánélet védelmével és az adatvédelemmel kapcsolatos kihívásokkal is foglalkozni kell, különösen a további adatmegosztás lehetővé tétele során. Hasonlóképpen, algoritmusok vagy mesterséges intelligencia használata esetén alapos biztosítékokra lenne szükség, többek között annak érdekében, hogy megvédjék az egyéneket az elfogultság és a megkülönböztetés kockázatától.

A tagállamokkal rendszeres magas szintű eszmecserékre kerül sor a főbb meghozandó intézkedések megvitatása, valamint az előrehaladás nyomon követése és értékelése céljából.

A Bizottság:

- 2024-ben tanulmányt készít a szociális biztonsági rendszerek koordinálásának hosszú távú digitalizációjával kapcsolatos további fejleményekről, amely többek között:
 - elemzi az Európai Munkaügyi Hatóságtól, a tagállamoktól, a szociális biztonsági intézményektől, a szociális partnerektől és más érdekelt felektől kapott információkra építve a nemzeti kontextusbeli, valamint a határokon és ágazatokon átívelő további interoperabilitás létrehozásának szükségleteit, költségeit és előnyeit,
- megvizsgálja a személyek és a munkavállalók EU-n belüli szabad mozgására vonatkozó eljárások további egyszerűsítésének és észszerűsítésének lehetőségét a problémamentes digitális élmény elérése érdekében,
- évente egyszer magas szintű találkozót szervez a tagállamokkal, hogy megvitassák és támogassák a szociális biztonsági rendszerek koordinálásának további digitalizációját, szabványosítását és automatizálását, elősegítve a szabad mozgást és a munkavállalói mobilitást, ideértve a más érintett ágazatokkal való fokozott interoperabilitást is.

A Bizottság felszólítja a tagállamokat és az összes érdekelt felet, hogy:

- Aktívan járuljanak hozzá a digitálisan integráltabb szociális biztonsági koordinációs rendszerre vonatkozó célkitűzés eléréséhez azáltal, hogy folytatják a nemzeti szintű digitalizációs erőfeszítésekbe való beruházást, kellően figyelembe véve az uniós és más tagállamokban bekövetkezett fejleményeket.

5. Következtetések

A digitalizáció megkönnyíti a polgárok számára szociális biztonsági jogaik határokon átnyúló gyakorlását, csökkentve a szabad mozgás és a munkavállalói mobilitás akadályait, megkönnyítve ezáltal az emberek számára, hogy az EU-n belül más tagállamokban utazzanak, éljenek, dolgozzanak vagy tanuljanak. Emellett az eljárások egyszerűsítése révén segít megelőzni a csalásokat és enyhíteni a külföldön szolgáltatásokat nyújtó vállalkozások adminisztratív terheit. Ez végső soron ösztönzi a fenntartható növekedést és javítja a

működő rendszerek – közötti potenciális interoperabilitás értékelését. A BRIS az EU valamennyi nyelvén ingyenesen, közvetlenül a nemzeti cégnyelvű társaságokból gyűjtött céginformációkhoz biztosít hozzáférést.

versenyképességet.

Az elmúlt években jelentős előrelépés történt, de ahhoz, hogy a mobilis polgárok és vállalkozások problémamentes és tehermentes élményt tapasztalhassanak meg, elengedhetetlen az uniós és nemzeti szintű fellépés fokozása az automatizáltabb, interoperabilisabb és integráltabb nemzeti szociális biztonsági rendszerek megvalósulása felé.

A Bizottság teljes mértékben elkötelezett amellett, hogy iránymutatást és támogatást nyújtson a tagállamoknak és a nemzeti közigazgatásoknak a digitális átalakulás Európa-szerte történő felgyorsítására irányuló erőfeszítéseik terén.

A tagállamok folyamatos elkötelezettsége, valamint további politikai és pénzügyi elkötelezettsége továbbra is előfeltétele a digitálisabb Európa kiépítésének, többek között a szociális biztonsági rendszerek koordinálása terén, a szabad mozgás és a méltányos munkaerő-mobilitás támogatása érdekében.